

Verslag van de Nederlandse ministerraad betreffende EEG en Euratom (21 januari 1957)

Légende: Op 21 januari 1957, twee manden voor de ondertekening van Verdragen te Rome, onderzoekt de Nederlandse ministerraad de laatste indelingen van de Verdragen opstellende de Europese Economische Gemeenschap (EEG) en Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (EGA of Euratom).

Source: Nationaal Archief, Den Haag, Prins Willem Alexanderhof 20 Postbus 90520.
www.nationaalarchief.nl. 2.02.05.02, Archief Raad van Ministers/405.

Copyright: (c) Nationaal Archief

URL:

http://www.cvce.eu/obj/verslag_van_de_nederlandse_ministerraad_betreffende_eeg_en_euratom_21_januari_1957-nl-457b02f6-726e-435a-81f4-18c3371abbbd.html

Date de dernière mise à jour: 05/11/2015

Verslag van de Nederlandse ministerraad betreffende EEG en Euratom (21 januari 1957)

Euratom en de gemeenschappelijke markt (Zie notulen, m. r. 18 januari 1957, punt 2)

1. Algemene opmerkingen

Minister Luns deelt mede, dat in Brussel de laatste week onder te hoge druk is gewerkt; ook Spaak heeft dit fysiek niet kunnen volhouden. Niettemin wil men de beide verdragen in twee à drie weken voor ondertekening gereed hebben. Als spreker naar de ministersconferentie in Brussel gaat, zal hij aan het begin zeggen, dat hij van het Nederlandse kabinet het bindende mandaat heeft, dat de twee onderwerpen wel besproken kunnen worden, maar dat men moet vrij blijven, dat de Nederlandse regering de tekst van de twee overeenkomsten nog kan bekijken alvorens ze te tekenen. De discussie over de kwestie van de overzeese gebiedsdelen heeft tot een lange en weinig vruchtbare discussie geleid. De Franse staatssecretaris Faure verwacht, als na vier jaren zou blijken, dat de andere landen te weinig in de Franse overzeese gebiedsdelen hebben geïnvesteerd, dat dan Frankrijk niet met het ingaan van de tweede etappe zal instemmen. Voorgesteld is, dat de minister-presidenten van de zes landen op 13 februari in Parijs bijeenkomen om samen door te spreken tot definitieve conclusies inzake de kwestie van de overzeese gebiedsdelen zijn bereikt. Na overleg met de minister-president heeft spreker geantwoord, dat de Nederlandse regering het nut niet ziet van een dergelijke bijeenkomst op dit ogenblik, maar dat eerst de ministers van buitenlandse zaken bijeen kunnen komen en dat dan gezien kan worden of men nog een bijeenkomst van de minister-presidenten zal houden. De andere vijf landen waren wel voor een dergelijke bijeenkomst. De conferentie van ministers van buitenlandse zaken in Brussel begint zaterdagmorgen en zal naar verwachting tot en met maandag duren. Er is een dringend beroep gedaan, dat ook staatssecretaris Van der Beugel deze maandag naar Brussel zal komen om deel te nemen aan een bespreking, waarbij de Franse en Duitse staatssecretarissen ook aanwezig zijn. Geantwoord is, dat de staatssecretaris eerst de volgende dag zou kunnen komen. Omtrent de besprekingen over de verkeerssector is vernomen, dat deze zich zouden bewegen in de richting zoals van Nederlandse zijde was voorgesteld.

De minister-president weet, dat de teksten van de overeenkomsten nog komen, maar spreker is nog niet geheel gerust over de formulering van de afspraken inzake de sociale harmonisatie. Het moet wel vast staan, dat het bij de bijslag boven veertig uur alleen om 8 x 25 % gaat. Staatssecretaris Van der Beugel antwoordt, dat volgens de deskundigen op dit punt geen twijfel bestaat.

De minister-president merkt op, dat men ook nog de tekst van de Franse voorbehouden zal moeten zien.

2. Bijdrage en sleutel voor het Nederlandse aandeel.

Minister Luns stelt voor akkoord te gaan met de gedachte van vaststelling van jaarlijkse tranches met gekwalificeerde meerderheid.

Minister Klompé stelt de vraag of de vaststelling van de jaarlijkse tranches in Euratom technisch mogelijk is, aangezien daarbij projecten zijn van bv. drie jaar. Minister Luns antwoordt, dat het zeer goed mogelijk is een driejarenplan op te stellen en toch met jaarlijkse budgetten te werken. De minister-president voegt hieraan toe, dat dit ook het geval is met onze afspraken in de NAVO. Als de Kamer de Nederlandse bijdrage voor een bepaald jaar afstemt dan zou ons aandeel ook gewijzigd moeten worden.

De raad verklaart zich akkoord met het voorstel van minister Luns.

Minister Luns merkt op, dat als sleutel voor de Nederlandse bijdrage aanvankelijk gedacht wordt aan 6,5 % à 7 %.

Minister Hofstra vraagt zich af of bij de vaststelling van deze bijdrage niet meer rekening moet worden gehouden met onze sterke bevolkingsgroei, waardoor de beroepsbevolking in ons land relatief kleiner is. Daarom zou spreker van het percentage 6,3 willen uitgaan, dat gebaseerd is op het nationale inkomen.

De minister-president heeft er ook reeds eerder op gewezen, dat in de afgelopen tien jaar de Nederlandse bevolking met een miljoen meer is toegenomen dan die van België. Er is dan een sterke argumentatie te geven om onze bijdragen niet hoger dan 6,5 % te laten zijn. Minister Luns concludeert, dat men dan de richting van 6,5 % uit moet gaan, maar op dit punt zal men de zaak niet moeten laten springen.

3. De investeringsbank

De minister-president stelt de vraag in welke valuta de bijdragen aan de investeringsbank, waarbij steeds met dollars wordt gerekend, moeten worden betaald. Staatssecretaris Van der Beugel antwoordt, dat niet in dollars behoeft te worden betaald, maar hij neemt aan, dat men via de EBU kan storten in eigen valuta. De verrekening gaat ervan uit, dat er convertibiliteit is tussen de zee landen en dat is dan via het EBU-systeem. Men is dus stilzwijgend van de gedachte uitgegaan van handhaving van de EBU voor de zes landen.

De minister-president neemt aan, dat men bij de investeringsbank van rendabele investeringen uitgaat. Staatssecretaris Van der Beugel antwoordt bevestigend.

Minister Hofstra zal nog een tekst geven voor de bepaling, dat voor bepaalde activiteiten van de investeringsbank een machtiging nodig is.

Minister Samkalden stelt de vraag of het uitgesloten is, dat de investeringsbank ook niet rendabele projecten financiert. De minister-president merkt op, dat dit alleen mogelijk is, als het betrokken land garant wil zijn, aangezien het anders geen leningen, maar giften worden. Staatssecretaris Van der Beugel meent, dat de investeringsbank rents en aflossing betaalt, maar dat het niet alleen rendabele projecten zal financieren.

Minister Hofstra concludeert, dat de vordering dus wel rendabel is, maar dat de investering zelf niet rendabel behoeft te zijn.

4. Kapitaalverkeer en landbouwprobleem

Minister Mansholt merkt op, dat men bv. van Franse zijde in de moeilijke landbouwzaak gaat stellen tegenover wat wij voorstellen, dat Nederland wel unanimitie inzake het kapitaalverkeer verlangt in de gehele overgangperiode. Spreker heeft een vorige maal reeds geopperd, dat men nog zoekt of het ten aanzien van het kapitaalverkeer mogelijk is in de overgangperiode bv. na 6 of 7 jaar nog tot een wat andere procedure zonder unanimitie te komen.

Minister Hofstra wijst erop, dat de vrijheid van goederenverkeer ook do vrijheid van het verkeer van landbouwprodukten impliceert; dit is een consequentie van de gemeenschappelijke markt. Ditzelfde geldt niet ten aanzien van de vrijheid van het gehele kapitaalverkeer, maar alleen ten aanzien van het met de gemeenschappelijke markt correlerende kapitaalverkeer. Er komen echter een groot aantal kapitaaltransacties voor, die met de gemeenschappelijke markt niets te maken hebben, maar bv. berusten op speculatieve overwegingen. De zes landen blijven nu verantwoordelijk voor hun eigen monetaire politiek. Het kan dan zijn, dat bv. de munt van Frankrijk of Italië zo zwak is, dat er officieus een andere koers bestaat. Als wij dan toelaten om in Amsterdam dollareffecten te kopen met deze verzwakte munt, kan men in het betrokken land een koerswinst maken uit hoofde van de marge tussen de officiële en officieuze koersen. Met dergelijke kapitaalbewegingen, die met het beginsel van de gemeenschappelijke markt niets te maken hebben, zal men zo lang de landen afzonderlijke munteenheden behouden, zeer voorzichtig moeten zijn. Indien "o verhoudingen in de zes landen gelijk waren, zou men zich tegen de vrijheid van kapitaalverkeer niet behoeven te verzetten, maar Nederland heeft een aantal buitenlandse beleggingen, het belegt gemakkelijk in het buitenland en het heeft structureel een grotere kapitaalbehoefte door de snelle bevolkingsgroei. Hieraan zouden de andere landen kunnen verdienen. Op grond van deze overwegingen zal men toch aan de unanimitie gedurende de overgangperiode moeten vasthouden. Dit betekent niet, dat tijdens de overgangperiode, als het goed gaat Nederland niet zal kunnen meewerken aan een wijziging, maar dit hangt geheel samen met de ontwikkeling der gemeenschappelijke markt. Als er een sterke samenwerking tussen de centrale bank groeit en er een grotere fiscale gelijkheid komt dan zal ook binnen de

overgangperiode met clauses de sauvegarde en d'urgence kunnen worden volstaan. Spreker wijst erop, dat het geen juiste figuur is als Nederland ontwikkelingsplannen voor Zuid-Italië moet financieren waartegenover hier dan belasting moet worden geheven omdat de Italianen zelf niet bereid zijn van hun rijke inwoners belasting, te heffen. Op Franse betogen, zoals minister Mansholt aangaf, zal men dus moeten antwoorden, dat Nederland moet rekening houden met het kapitaalverkeer, dat het kader van de gemeenschappelijke markt te buiten gaat.

Minister Mansholt acht het betoog van minister Hofstra wel sterk en verbindt daaraan de conclusie, dat men misschien bij de onderhandelingen zal kunnen stellen, dat unanimité niet nodig is voorzover kapitaalbewegingen op de gemeenschappelijke markt betrekking hebben, maar dat men gevallen, die niets met de gemeenschappelijke markt te maken hebben, moet uitzonderen. Minister Hofstra meent, dat dit tot zo vage formuleringen zou leiden, dat men er niet mee uitkomt.

De minister-president meent, dat gesteld kan worden, dat zodra er een volledige gemeenschappelijke markt is, inclusief de landbouwsector, er dan ook een vrije kapitaalmarkt kan zijn, waarbij clauses de sauvegarde en d'urgence voldoende zijn. Daarbij kan men ervan uitgaan, dat het aanvaarden van de vrijheid in de landbouwsector door de Fransen van grote betekenis zou zijn. Men zal dan kunnen zeggen, dat als de Fransen dit offer brengen Nederland bereid is dit risico te nemen.

Minister Mansholt merkt op, dat de vraag blijft of minister Hofstra een zodanige begrenzing kan aangeven, dat voor een deel van het kapitaalverkeer tijdens de overgangperiode geen unanimité vereist is.

Staatssecretaris Van der Beugel meent, dat in het verdrag reeds is gesteld, dat ondernemingen in de landen der gemeenschap de vrijheid hebben om in de andere vijf landen geld op te nemen. Het ongelukkige is, dat bepaalde transacties zuiver in de speculatieve sfeer liggen en daaromtrent zal men moeten zeggen, dat men dit eerst zal moeten bekijken. Het kan dan zijn, dat een kortere periode dan 12 jaar voor unanimité voldoende is.

Minister Mansholt had gaarne, dat de delegatie hierover nog onmiddellijk werd ingelicht. Minister Luns zegt dit toe.

5. Het buitentarief

Minister Hofstra deelt mede, deelt mede een voorlopige berekening inzake het buitentarief is gemaakt. Het gemiddeld invoerrecht voor goederen voor de industriële sector (grondstoffen, halffabrikaten en eindprodukten) dat volgens het Beneluxtarief op 3% staat, zou nu gaan worden 8%. Voor goederen voor de chemische industrie, die in het Beneluxtarief praktisch vrij worden ingevoerd, zou het tarief ten dele 10% en ten dele 10 tot 20% worden.

De minister-president acht het verschil, dat ontstaat zeer ongunstig. Hij is van oordeel, dat het belasten van grondstoffen onjuist is. Deze voorlopige gegevens verontrusten spreker nog meer dan hij reeds was.

Minister Hofstra voegt aan de voorlopige berekeningen toe, dat men rekening moet houden met een prijsstijging van 1 à 2% op grond van de verhoging door het nieuwe (buiten)tarief. De minister-president markt op, dat de wijziging in de verschillende tariefposten ongelijk werkt voor de verschillende bedrijfstakken. Spreker vergelijkt dit met de gelijkstelling van vrouwenlonen met mannenlonen, welke ook in het bijzonder een kostenverhoging voor bepaalde industrieën betekent bv. de textielindustrie.

Minister Luns schrikt over deze gegevens van minister Hofstra, maar wijst erop, dat men niet kan overzien wat in twaalf jaar gebeurt.

Staatssecretaris Van der Beugel hoeft na de bespreking op vrijdag een zeer stringente instructie aan onze delegatie gegeven om diligent te blijven. Een belangrijke mogelijkheid blijft open, namelijk of de vrije handelszone o.a. met Engeland tot stand komt, aangezien het probleem dan praktisch gereduceerd is tot een dollarprobleem. De minister-president is het ermede eens, dat dit een groot verschil zal maken.

Staatssecretaris Van der Beugel gelooft, dat men thans bij de totstandkoming van dit verdrag niet eruit komt. De minister-president acht het van belang, dat een afzonderlijke overeenkomst inzake het buitentarief zal worden verlangd.

6. Euratom

De minister-president had gaarne, dat duidelijk gemaakt werd wat er bij aanvaarding van het Euratom-verdrag gaat gebeuren en wat eigenlijk de betekenis is van wat er van de oorspronkelijke conceptie over is, ook gezien de Nederlandse verbindingen met Noorwegen, met de CERN in Genève, de overeenkomsten met Amerika en Engeland en de besprekingen in de CEES, waar men mogelijk met gemeenschappelijke ondernemingen wil komen.

Minister Luns antwoordt, dat op grond van de Franse wens om een eigen productie (eventueel ook voor militaire doeleinden) te handhaven, de monopolypositie van Euratom ernstig ondergraven is. Spreker weet niet hoe dit zal uitvallen, maar hij meent, dat men onzerzijds hiertegen geen bezwaar behoeft te maken. Wel zal men moeten insisteren in de eerste plaats ten aanzien van de kwestie van de aankoop van reactoren met de toezegging van het verkopende land van de levering van splijtbaar materiaal, gedurende bv. tien jaar, nadat de Europese commissie dit project heeft goedgekeurd. In de tweede plaats zal men moeten bepalen, dat speciale banden (o.a. met Noorwegen) niet verbroken behoeven te worden. Er is voorts het gevaar, dat de controle door Euratom bv. bij Philips moeilijkheden geeft in het kader van de Nederlands - Noorse samenwerking. Tenslotte is er het punt van het researchbudget.

De minister-president heeft begrepen, dat Frankrijk de prijs van het te leveren uranium zelf wil vaststellen (de wereldmarktprijs voor uranium is geen vast gegeven). Bovendien wil dat land alle rechten voor zichzelf behouden. Spreker heeft er dan bezwaar tegen, dat Nederland niet ronder goedkeuring van de gemeenschap de Amerikaanse reactor alsmede de daarbij behorende splijtstoffen zou kunnen betrekken, waarover reeds een contract gesloten is. Daarnaast vraagt spreker wat de betekenis is van de research, waar Euratom zich thans op gaat concentreren, bv. in vergelijking met die van de CERN in Genève. Indien het de bedoeling is, dat het Franse atoomcentrum, waar 1000 man werkt, hiervoor bestemd wordt, rijst de vraag of Wapeningen voor het landbouwonderzoek ook niet een Euratomcentrum kan zijn. Spreker zal dus gaarne zien, dat er een zekere evenredigheid in het verdrag komt en niet alleen aan de Franse verlangens wordt voldaan.

Minister Luns antwoordt, dat de CERN slechts een beperkt budget voor research heeft. Het lijkt hem niet juist om de centrale gedachte van Euratom niet te aanvaarden. Wat de vraag van het Franse atoomcentrum betreft antwoordt spreker, dat het niet de bedoeling is, dat deze centra ineens Europese instituten worden.

Minister Klompé meent, dat de CERN zich uitsluitend met het fundamentele onderzoek bezighoudt, terwijl Euratom ook het toegepast atoomonderzoek zal bedrijven. Voorts zal het Euratombudget grotere mogelijkheden geven dan dat van de CERN. Spreekster begrijpt, dat de minister-president zich afvraagt wat er van de oorspronkelijke conceptie over is en zij heeft de indruk, dat de politieke betekenis van Euratom in belangrijke mate vervallen is. Zij herinnert zich, dat zowel in de Raad van Europa als in de Kamer het gevoelen bestond, dat het samenwerken in Euratom alleen betekenis zou hebben als deze een rigoureuze controle op de civiele en militaire kant van de atoomzaak zou hebben.

De minister-president wijst erop, dat de controle op de atoomzaken in de Duitse Bondsrepubliek een zaak is van de Westeuropese Unie.

Minister Cals merkt naar aanleiding van de mededeling van minister Klompé op, dat de CERN plannen heeft gemaakt inzake twee verschillende typen van reactoren, zowel voor het fundamentele onderzoek als voor de toepassing. Het enthousiasme bij Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen voor Euratom is niet erg groot meer. In dit verband deelt spreker mede, dat het onderzoek over de atoomfusie in Nederland door de KEMA tezamen met het koudelaboratorium in Leiden ter hand genomen zal worden. De samenwerking met Noorwegen op dit gebied zal ook worden uitgebreid. Totstandkoming van Euratom zal echter wel betekenen, dat dit lichaam salarissen gaat geven, waaraan men in ons land in de verte niet toe zal kunnen komen en waardoor het kleine aantal wetenschappelijke krachten op dit gebied in ons land nog geringer zal

worden.

Minister Mansholt heeft gezien, dat met betrekking tot de voorziening van de zes landen met splijtstoffen als het Nederlandse standpunt op blz.23 wordt aangegeven, dat de consumentenlanden in bijzondere gevallen ook contracten buiten de gemeenschap kunnen afsluiten met goedkeuring van de commissie. Spreker meent, dat men ook zou kunnen stellen, dat het betrokken land de zaak wel aan de commissie moet voorleggen, maar dat deze de zaak alleen mag afwijzen, als zij op dezelfde voorwaarden het betrokken land kan bedienen. De minister-president merkt op, dat het er dus om gaat, dat de commissie het betrokken land even vlot en voor dezelfde prijs zal moeten bedienen. Minister Klompé vraagt zich af, gezien wat van de oorspronkelijke conceptie van Euratom nog over is, of men dan niet liever in plaats hiervan aanvaardt wat thans in de OEEC in voorbereiding is. Zij meent, dat dat gezonder in elkaar zit. Minister Samkalden stelt eveneens de vraag of de supranationale aspecten van de oorspronkelijke opzet thans eruit zijn. Als dit zo is meent spreker evenals minister Klompé, dat men neen moet zeggen als de regering de tekst voor zich heeft.

De minister-president tekent voorts aan, dat in deze gemeenschap geen andere assemblee of hof aangewezen moet worden, zoals in de vorige vergadering reeds is besproken. Daarnaast is het punt van de vrijstelling van belasting in dit geval niet zonder belang. Deze belastingvrijdom bestaat wel voor het hof en de assemblee van de KSG, maar men zal moeten onderstrepen, dat dit niet voor de nieuwe instellingen moet gelden. Deze vrijstelling zou met name in Euratom betekenen, dat de weinige deskundigen bv. in Nederland moeilijk meer in dienst gehouden zullen kunnen worden. Minister Klompé stelt de vraag of de belastingen dan ontvangen zullen worden door het land, waarin de instellingen gevestigd zijn. Minister Hofstra merkt op, dat van Nederlandse zijde reeds herhaaldelijk bezwaar is gemaakt tegen de belastingvrijstelling. Indien de gemeenschap geconcentreerd wordt in één land, is er wel iets voor te zeggen, dat de belastingen aan de internationale organisatie zelf ten goede komen. Als de verschillende onderdelen van de gemeenschap over de samenwerkende landen verdeeld zijn, zal er weinig bezwaar tegen bestaan, dat het land van vestiging de belastingen ontvangt. Men zal nog wel een onderscheid moeten maken tussen belasting van personen en van de onderneming. Ten aanzien van de belastingheffing van de onderneming noemt spreker een iets minder strak standpunt in, aangezien deze geen winst beoogt en er ook geen mogelijkheid is, dat de belasting aan de organisatie zelf ten goede zou komen. Als deze belasting echter door het land van vestiging wordt ontvangen, zou men vreemde consequenties hiervan kunnen krijgen. Daarom is spreker voorstander van belastingvrijdom uileen voor de onderneming. De minister-president is het ermede eens, dat de onderneming geen ondernemings- of vennootschapsbelasting moet betalen en eventueel wel bepaalde heffingen zoals de straatbelasting. De belasting van de onderneming is echter principieel geheel verschillend met die van de employees.

Staatssecretaris Van der Beugel antwoordt op de opmerkingen, dat de oorspronkelijke bedoeling van Euratom was de controle en het eigendom van de splijtstoffen in handen van het monopolie te geven. Nu de Fransen het monopolie hebben verzwakt, meent spreker dat de andere vijf landen niet moeten zeggen, dat men dan het monopolie geheel moet afschaffen. Spreker pleit ervoor, nu men zich met moeite bij de uitholling bij neerleggen, toch de root van het monopolie te aanvaarden. Daarbij gaat het om het kopen van de grondstoffen. Nederland wil een uitzondering gemaakt hebben op het kopen van reactoren. Spreker meent toon, dat hiervoor het vragen van toestemming aan de commissie van vijf aanvaard kan worden. De minister-president meent, dat aan de overeenkomst een clause moet worden toegevoegd, dat nu de commissie alleen het verzoek mag weigeren, als zij zelf even vlot en goedkoop de splijtstoffen kan leveren. Spreker acht het wel bezwaarlijk zich neer te leggen bij een bepaling, die kan verhinderen, dat Nederland een reactor met goedkope splijtstoffen b.v. in Amerika koopt. Minister Klompé werpt op, dal, men met een arbitrageclause aan het bezwaar van de minister-president tegemoet zou kunnen komen.

Do minister-president stelt de vraag wat de zin is van de controle op het gebruik van nucleaire stoffen als men toch de militaire produktie toestaat. Minister Luna antwoordt, dat Frankrijk heeft gekozen voor de economische ontwikkeling van de atoomzaak; het wil zich echter alleen het recht voorbehouden om ook een militaire produktie te beginnen.

Staatssecretaris Van der Beugel merkt op, dat naast de kwestie van de controle het punt van de eigendom van de splijtstoffen speelt. Spreker gelooft, dat men mede om taktische redenen moet streven naar een

regeling, waarbij de eigendom van de splijtstoffen zoveel mogelijk bij de gemeenschap is, o.a. met hot oog op Amerika. Minister Klompé heeft persoonlijk geen mogelijkheid met de aanvaarding van de gedachte, dat de eigendom bij de gemeenschap is, gezien de aard van de stof. In het comité-Monnet bestond echter, naar haar is gebleken, zowel van Duitse als van Belgische zijde verzet hiertegen, aangezien men meende hiermede socialisatie binnen te halen. Spreekster heeft daarom in het comité een nota over deze kwestie gevraagd, maar daar is weinig uitgekomen. Alleen is duidelijk, dat het tegenover Amerika gemakkelijker zal zijn, omdat in Amerika en Engeland de militairen met de ontwikkeling zijn begonnen en daardoor het eigendom bij de staat is. Staatssecretaris Van der Beugel acht het houden van de splijtstoffen in eigendom van de gemeenschap goed met het oog op Amerika. De Verenigde Staten willen aan Europese ondernemingen niet meer faciliteiten geven dan aan Amerikaanse. Minister Klompé wil terzake van Euratom zich alle rechten voorbehouden tot zij de verdragtekst voor zich heeft.

7. Verdeelsleutel van het researchbudget van Euratom.

De minister-president acht het niet juist, dat voor dit budget een andere sleutel wordt genomen dan voor de gemeenschappelijke markt, minister Hofstra heeft bezwaar tegen de binding van het aandeel in de kosten aan de stemmenweging. Spreker meent, dat de maatstaf principieel de draagkracht der deelnemers moet zijn, welke tot uiting komt in het nationale inkomen. Ook in dit geval zal men dus 6,5 of 7 % moeten nemen voor de Nederlandse bijdrage. Minister Luns concludeert, dat de ministerraad over de gehele linie dezelfde sleutel wil.

De minister-president stelt de vraag waarom Luxemburg aan de research niet meedoet, maar wel verder aan Euratom. Staatssecretaris Van der Beugel antwoordt, dat het bij de research niet alleen gaat om het ontvangen van gegevens, maar ook om het krijgen van opdrachten. Minister Mansholt merkt op, dat deze opdrachten ook van belang zijn voor de landbouwreactor, waaromtrent een voorstel op de agenda van de ministerraad staat.

Minister Samkalden wijst nog op de veelheid van nieuwe organen, die in het Euratomverdrag vermeld zouden worden, o.a. drie adviescolleges. De minister-president is van oordeel, dat de gemeenschap zelf zal kunnen bepalen, welke wetenschappelijke voorlichting men behoeft; dergelijke dingen moet men niet in de overeenkomst vastleggen. Minister Luns zegt toe, dat hij dit punt nog zal bezien.

8. Overleg met parlement en bedrijfsleven.

Minister Luns merkt op, dat het bedrijfsleven in verschillende geledingen onrustig begint te worden over de ontwikkeling inzake de gemeenschappelijke markt en Euratom. Na de kamers van koophandel en het Landbouwschap heeft nu ook het Centraal Orgaan een adres gezonden. Spreker vindt de zorg van deze organisaties niet onbegrijpelijk; zij worden ingelicht via de S.E.R.-commissie en de inlichtingen kunnen uiteraard niet geruststellend zijn. De organisaties vragen van de regering een duidelijk beeld; zij willen de regering gaarne horen. De minister-president is van mening, dat contact met organisaties van het bedrijfsleven goed kan zijn. Minister Luns zal met minister Zijlstra overleggen om een aantal bestuursleden op een middag te ontvangen. De minister-president acht het wenselijk ook in Brussel te vragen, dat tijd wordt gelaten om het bedrijfsleven in te lichten. Minister Mansholt heeft in de afgelopen maanden steeds enkele uren met vertegenwoordigers van de organisaties over de ontwikkelingen gesproken. Hij acht dit wel wenselijk, ook voor de ambtenaren, aangezien deze dan de verschillende argumenten leren kennen. Spreker wijst erop, dat de Kamer over deze ontwikkelingen niet is ingelicht. Minister Luns zal 's woensdags met de kamercommissie voor buitenlandse zaken spreken. Minister Algera deelt mede, dat hij reeds met de vaste commissie over de verkeerssector gesproken heeft. De minister-president voegt hieraan toe, dat ook minister Zijlstra reeds de commissie voor buitenlandse handel lieert ingelicht.

Staatssecretaris Van der Beugel deelt mede, dat het eerste-kamerlid Lichtenauer heeft gevraagd de adviezen van de SER-commissie te publiceren. Besloten is deze adviezen niet te publiceren, maar in de Kamers vertrouwelijk ter visie te leggen.

Minister Klompé merkt op, dat de Tweede Kamer heeft gevraagd voor Euratom en de gemeenschappelijke

markt, dezelfde procedure te volgen als bij de KSG en de EDG. Men had toen een commissie ad hoc. Spreekster meent, dat de tijdnood een soortelijke procedure niet meer toelaat, maar vraagt zich af of het niet wenselijk is, dat de betrokken ministers een gehele dag met een commissie ad hoc uit de Kamer spreken na 23 januari a.s.

De minister-president meent, dat de ministers wel vaak te veel in de Kamercommissies bespreken. In het onderhavige geval kan de Kamer echter aan het eind alleen ja of neen zeggen. Daarom is in dit geval voorafgaand overleg wenselijk. Een speciale commissie zou zin hebben. Men, zit echter in tijdnood en dan lijkt het spreker wol nuttig een aantal van de belangrijkste punten in te brengen in de kamercommissie voor buitenlandse zaken. Spreker acht het niet wenselijk thans nog te vragen een ad hoc commissie in te stellen. De raad verklaart zich met de gedachte van de minister-president akkoord.